

*Русин Коцев*¹

ЗА ВИДОВЕТЕ ИНТЕРНЕТ ФОРУМИ ПО СЪДЪРЖАНИЕ

Rusin Kotsev

ON THE TYPES OF INTERNET FORUMS ACCORDING TO THEIR CONTENT

The paper is an attempt to overcome the asymmetry in the descriptions of web forums as a genre of Internet communication. It supports the classification based on content by challenging the differentiation of forums according to their communicative goals.

Keywords: *Internet communication, language, web forum, genre, communicative goal, language markers.*

Настоящият материал е опит за преодоляване на асиметрията при описанието на форумите като жанр на интернет комуникацията. Защишава се класификацията на форумите по съдържание, като се оспорва обособяването на форуми по комуникативна цел.

Ключови думи: *интернет комуникация, език, форум, жанр, комуникативна цел, езикови маркери.*

Изследвачите, занимаващи се с различни аспекти на интернет комуникацията (макар и определящи я като компютърно опосредствана комуникация или компютърно опосредстван дискурс), са достигнали до прозрението, че традиционните методи за научен анализ не дават очакваните резултати, като вместо това могат да доведат до погрешни заключения и до едностранчиво разглеждане на проблема, особено що се отнася до същността на езика в интернет (вж. С. Херинг 2007, Л. Кирова 2007; 2010, М. Грозева-Минкова 2011, С. Йейтс 1996 и др.). Тази едностранчивост може да се преодолее чрез добавянето на „измерения“, които позволяват по-детайлното разглеждане и изследване на отделни лингвистични проблеми, както и разделянето на необятното интернет пространство на няколко „нива“, подходящи за по-обективни заключения. Можем да приемем интернет комуникацията като съвкупност от „измерения“ (тоест като многомерно или мултимерно общуване).

Н. Барон прилага описаното гледище, като разделя компютърно опосредстваната комуникация на „две измерения“, които характеризират общуването в мрежата. Първото измерение представлява синхронността – „в реално време ли се осъществява общуването (синхронна), или адресантите изпращат съобщенията си до адресатите, които да ги отворят, когато им е удобно (асинхронна)“ (Барон 2008: 29). Второто измерение, разделящо отново на две половини интернет комуникацията, е нейният обхват – „комуникацията към една личност ли е насочена (един-към-един), или за по-голяма аудитория (един-към-много)“ (Барон 2008: 29). Като използва този модел, Н. Барон разполага всички ситуации на общуване в интернет на подходящото място. Така например форумите и блоговете попадат, от една страна, в асинхронното измерение, а от друга страна, са в категорията комуникация „един-към-много“, но и „много-към-много“ (Барон 2008: 29).

Разделянето на интернет комуникацията на „измерения“ (по примера на Н. Барон) можем да определим като първи етап в работата с езиков материал от виртуалното общуване. При следващата стъпка от анализа би трябвало да се отдели внимание на различните жанрове на интернет комуникацията с техните специфики, а още по-близо до „центъра“ на интернет комуникацията (условен трети етап)

¹ **Русин Коцев** (Rusin Kotsev) – гл.ас. д-р в Катедрата по съвременен български език на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, russyn.asenov@gmail.com

² Преводът е на автора.

ще се появят факторите, оказващи влияние върху речта, използвана в съответните жанрове на компютърно опосредстваната комуникация. По този начин можем да достигнем до „сърцевината“ на мрежата, където бихме открили и описали речта с нейните особености, детерминирани от предходните три етапа.

1. Асиметричното в асинхронните жанрове.

При „неедновременното“ (асинхронното) общуване в интернет можем да кажем, че наблюдаваме известна „несиметричност“, защото съществуват изследвания, изясняващи същността и видовете блогове, докато за форумите изследвачите като че ли се задоволяват само с посочване на същностните особености на жанра, превръщайки ги в основа за неговото дефиниране.

За да илюстрираме асиметричността при посочване на особеностите на двата асинхронни жанра на общуване, ще отбележим например изчерпателното определение на С. Наусън, според което блогът представлява „често обновявана уебстраница, която се състои от датирани статии, организирани в обратен хронологичен ред, така че най-новият пост да се появи като първи“ (Наусън 2006: 36), както и допълнението на С. Херинг, че това е междинен жанр, който „образува мост между мултимедийните HTML документи и текстово базираната компютърно опосредствана комуникация“ (Херинг 2005³). С. Наусън обособява блоговете в три основни групи – новинарски блогове, коментарни блогове и блогове от журналиров (дневников) тип.

Като преглеждаме теоретичните постановки за интернет форумите, срещаме следните определения: „Форумите са области за онлайн дискусии, посветени на определени теми или сфери от интереси“, в които „може да се потърси и даде съвет, да се намери полезна информация, просто да се общува или да се споделят новини“ (Дерменджиева 2012: 105); „Електронният форум представлява виртуална „дъска“, където могат да се оставят съобщения (постинги) и да се очакват отговори по поставени теми [...] потребителите с определени интереси имат възможност да споделят и обсъждат информация и мнения“ (Кирова 2007); „[Форумите] могат да бъдат отнесени към традиционно присъщите на виртуалната реалност видове жанрове. [...] Структурата на форума представлява множество уебстраници, разделени на определени теми, като всяка от тях е представена на главната страница на форума“ (Селютин 2008); „[Форумите са] различни сайтове за общуване, посветени на определена тематика [...], позволяват на всеки желаещ да изкаже своето мнение по въпроси, които го интересуват“ (Власик, Косова 2014).

Както се вижда от представените постановки, в описанието на жанра форум се поставя акцент върху изпълняваната функция – най-общо казано, това са уебстраници, в които се водят дискусии по различни теми. Формулирано по този начин, определението изключва голяма част от интернет страниците, предоставящи също възможност за коментиране, без обаче дискусиите да са отделна част от сайта и основното му съдържание да се състои само от разговори по теми, определени от участниците в общуването. Единствено М. Власик и О. Косова правят мимоходом следното уточнение: „интернет форумът – това е самостоятелен уебсайт или раздел в сайта“ (Власик, Косова 2014). И те обаче не коментират дали можем да приемем като форум изказванията по отделни статии в информационни сайтове като 24chasa.bg, dnevnik.bg, dariknews.bg и др.

М. Костова и А. Добрева обръщат внимание на факта, че вероятно съществуват различни видове форуми, и успяват да се докоснат до идеята за съществуването и на чисто езикови особености, зависещи от подобна класификация⁴ (Костова, Добрева 2011: 283). Разсъжденията в тази посока са продължени в друго изследване, като М. Костова и Я. Ленова-Димитрова описват два „поджанра“ форуми според комуникативните цели на общуващите: лично ориентиран и обществено-политически (надличностни) форуми (Костова, Ленова-Димитрова 2016: 121). Според тази класификация особеностите на втория тип форуми са породени изцяло от комуникативната цел на изказването. По-обективно би било заключението, че езиковите средства, които се използват във форумите, се определят, от една страна,

³ Когато използваме електронни източници, в изследването посочваме само годината на материала.

⁴ Л. Кирова също описва виртуалните общности (включително и форумите), но ги анализира като „културна конструкция“. Вж. Л. Кирова. Българските виртуални общности. – В: Електронно списание LiterNet, 30.05.2008, № 5(102).

от факторите на медията и факторите на ситуацията (в тази група фактори е и комуникативната цел на изказването), от друга страна, от тенденциите при общуване в интернет и от трета страна, от жанровите особености на форумите.

В други наши изследвания предлагаме класификация на видовете форуми според съдържанието им⁵. В тях отбелязваме наличието на три разновидности – класически тип, информационен тип и смесен тип форуми. Резултатите от изследванията показват, че езиковите характеристики на писмената разговорна реч⁶ са детерминирани именно от съдържанието и особеностите на трите типа форуми.

В класификацията на М. Костова и А. Добрева има няколко пропуски в отбелязването на особеностите в т. нар. личностни и надличностни (обществено-политически) форуми. Целта на настоящата статия е да докаже, че всички отбелязани характеристики на двата вида форум са продиктувани от съдържанието на форумите. Делението на форуми по съдържание и произтичащите от подобна класификация различия⁷ между отделните видове могат да обяснят особеностите, описани от М. Костова. Ето защо според нас по-адекватната класификация на форумите е по съдържание, а не по комуникативна цел на изказването, защото целта не е устойчив, а динамичен параметър, който трудно може да бъде свързан с определен тип форум.

2. Защо форуми по съдържание?

Още в началото на научното съобщение М. Костова и А. Добрева обръщат внимание на форума като част от интернет комуникацията, като отбелязват, че „интернет форумът няма такива ярки външни езикови белези“ (за разлика от чата) (Костова, Добрева 2011: 281). Тази позиция е уязвима поради няколко причини.

Първо, сравняват се два жанра, притежаващи както общи, така и различни фактори на медията и на ситуацията. Най-значителната разлика (с влияние върху речта) е фактът, че чатът е синхронен жанр, а форумът – асинхронен жанр. Следвайки тази линия на разсъждения, Н. Г. Асмус например посочва, че „синхронните жанрове предполагат близост или дори имитация на устен разговор, докато асинхронните жанрове споделят повече особености на писмената реч“ (Асмус 2005: 36).

Второ, изключително трудно е да се описват и анализират езикови белези на различните жанрове при виртуалното общуване, тъй като има различни променливи, оказващи влияние върху употребените средства. Ето защо особеност на речта, появила се в чатовите, лесно може да бъде използвана и във форумите (съкращения, умножаване на букви). И тъй като и в двата жанра действат едни и същи тенденции (ако говорим за съкращенията, това е тенденцията към минимизация), е напълно нормално да се появяват нови съкращения и във форумите.

Трето, в зависимост от типа форум по съдържание може да се появят различни особености на речта. Така например в класическия тип форум средата (факторите на медията) предразполагат участниците към използване на емотикони, докато в информационния тип форум общуващите използват други средства за изразяване на емоции, както ще видим по-нататък.

Както пише С. Херинг, една от особеностите на езика в интернет е „голямата му вариативност“ (Херинг 2004: 67), като дори „някои от променливите не се променят само от форум във форум; променят се от потребител до потребител и дори от съобщение до съобщение“ (Иandroва 2010).

Според нас по-правилната позиция е, че различните жанрове притежават особености, дължащи се на факторите на медията и на ситуацията, както и на особеностите на съответния жанр, и едва след

⁵ Асиметрия в асинхронната интернет комуникация; Още веднъж за асиметрията в асинхронната интернет комуникация.

⁶ За целите на настоящото изследване приемаме като наименование за речта в интернет термина на Е. Буторина „писмена разговорна реч“. Трябва обаче да направим уговорката, че на този етап лингвистичните особености по-скоро говорят за тенденция в развитието на речта в интернет, която е възможно доведе до появата на нов вид реч след известно време. Нашето гледище за същността на писмената разговорна реч е, че особеностите, наблюдавани при общуване в интернет, могат да я превърнат в трети член в континуума, в който са разположени писмената и устната реч. Според нас разполагането в континуум на двете езикови реализации плюс писмената разговорна реч дава отговор на въпроса защо при определени условия речта в интернет може да притежава особености, характерни както за писмената, така и за устната реч, но без да се припокрива изцяло с нито една от двете формации.

⁷ Въпросните различия са описани в посочените две статии.

това да се пристъпи към описание на езиковите белези най-вече защото те се променят в зависимост от отбелязаните фактори.

3. За класическия тип форум.

Като продължават да описват особеностите на двата вида форуми, М. Костова и А. Добрева се спират и на характеристиките на т.нар. личностен форум. Според тях виртуалният разговор „обикновено е спокоен или развълнуван“ (Костова, Добрева 2011: 282), без обаче да се посочват критериите, довели до подобно заключение. Освен това изводът като че ли е валиден за който и да е разговор и далеч не е особеност само на общуването в интернет форуми.

Разбира се, възможно е да се направи проучване за степента на развълнуваност в различните типове форуми по съдържание, но не без някои уговорки. От една страна, не бива да се генерализират изводите за емоциите на общуващите изцяло по отделни особености на изказването в интернет. Въпреки наличието на графични средства (най-вече емотикони), компенсиращи липсващите прозодични средства, речта в интернет невинаги илюстрира действителното емоционално състояние на пишещите. Известни са резултатите от експеримент, установяващ, че много често хората, пишещи в интернет, поставят емотикон, който не представлява имитация на реалното им изражение в момента на общуване (вж. Дреснер, Херинг 2010).

От друга страна, в различните типове форуми по съдържание се използват различни средства, указващи емоционалното състояние на общуващите. Докато в класическия тип форум преобладават емотиконите (1), предпочитаното средство за изразяване на емоция в информационния тип са препинателните знаци (2).

(1) *Biskvitka*

• 14 май 2013

[...] Разкрасително-се изкъпах [...]

Боби, аз ползвам заздравителя на Перфект 3 в 1, дори ми е на свършване и пак от него ще си купя

тер_1984, успех и от мен Аз пуша, но както мога със, така мога и без цигари – не ми е проблем, е, хубаво е изобщо да не паля, но... поне засега не съм взела категорично решение
е& Димяни е& , бързо оздравяване пожелавам знам какво е... [...] (bg-mamma.com)

(2) dbg1

• 26.07.2017

[...] **НЯМА ДЪРЖАВА**, това е проблема! Разградиха я соросоиди, фалшивите сини боклюци демократи и други подобни завераджии тайни, дето отвънка им ги говорят какво да направят и как да ни забият нов нож в гърба докато най-накрая тая “Държава” стане територия!!!!!! Е това е истината **БЪЛГАРИ!** Само Патриотите са способни да воюват за Българите в собствената ни държава! Всички други ни **КРАДАТ** и ни съсипват бъдещето!!!!!!!! (vesti.bg)

Причината за различните средства са условията на типа форум⁸. Класическият тип форум стимулира използването на емотикони и предлага както лесен, така и богат избор на подходящ емотикон чрез отделен панел. В информационния тип форум най-често липсва подобен панел или няма голямо разнообразие от емотикони.

Още едно наблюдение, което по-скоро има характера на обобщение въобще за общуването в интернет форум, е твърдението, че в личностния форум (по нашата класификация – класически тип) „се споделя нещо, търси се съвет или информация, обменят се идеи“ (Костова, Добрева 2011: 282). Обобщаващият характер проличава, като се сравнят посочените характеристики с определението за форумите на Гр. Дерменджиева, дадено по-горе. Допълнението на авторите в по-късното изследване, че в личностните форуми „участниците дават много лична информация за себе си, установяват лични връзки на приятелско ниво“ също не е съвсем основателно. Доказателство за това са следващите два примера (3, 4) от различни видове форуми по съдържание – класически и информационен тип (по

⁸ Възможно е също причината да е в социалните характеристики на участниците (част от факторите на ситуацията). Вероятно жените предпочитат използването на повече емотикони, докато мъжете предпочитат препинателните знаци. Необходимо е отделно проучване за потвърждаването на подобен извод.

класификацията на М. Костова и А. Добрева – личностен и надличностен (обществено-политически) форум, в които също се споделят лични преживявания. Очевидно е, че съществуват теми, отключващи спомените на общуващите, без да се обръща внимание на вида форум, в който се коментира.

(3) *bananarama*

• 5 окт. 2014

Винаги съм гласувала! Но и според мен не ни чака нещо хубаво, а аз по принцип винаги съм била оптимист, но сега просто – не мога! (*bg-mamma.com*)

(4) *edin13*

• 18 ное, 2013

[...] **между другото самолета е ползван и от България Еър, май, че се сецям, че се возихме на тоя преди 2 години** (*dnevnik.bg*)

Друг спорен момент в класификацията на М. Костова е наблюдението, че в личностно ориентирани форуми (класически тип форуми) общуващите „търсят или дават съвет по житейски, професионални и други теми, отнасящи се до техния личен живот, интереси“ (Костова, Ленова-Димитрова 2016: 121). Подобни коментари обаче се появяват и във форумите от информационен тип, ако темата, която се дискутира (статията), изисква допълнителна информация, липсваща в статията. Отново видът форум по съдържание и темата се оказват факторите, влияещи върху нуждата от допълнителна информация (5, 6).

Мариана Л
24.03.2017 в 07:52
★ 1010
10
Може ли някой да ми каже къде е обнародвано решението на Конституционния съд за отмяна на задължителното гласуване и дали тази отмяна е отразена в Избирателния кодекс. Спешно, до 26 т.м., чакам да ми се обадите.

(5) *offnews.bg*

50
Realist
Рейтинг: 2798
22:15, 14 юни 17
Любопитно
Някой знае ли какви са възгледите на Навални (освен че мрази Путин)?
— цитат от [коментар 9](#) на Virgin
Навални иска нормално правосъдие, това не е ли достатъчно?
Демокрацията е несъвършена, но никой не е измислил нещо по-добро.
- 4 + 23 !

(6) *dnevnik.bg*

Любопитен е следващият коментар от информационен форум (7), който на пръв поглед доказва твърдението на М. Костова и А. Добрева, че в класическия тип форум „разговорът се осъществява между конкретните участници в общуването и няма друг адресат“ (Костова, Добрева 2011: 282). Очевидно е, че в случая коментарът е насочен по-скоро към екоминистъра, чието мнение е публикувано в статията. Това обаче не бива да подвежда, тъй като в случая отново става въпрос за взаимовръзката между съдържанието на форума и особеностите на речта. За разлика от класическия форум, в който темата е формулирана от един от участниците и най-често е под формата на едно изречение, в информационния тип форум статията се възприема като тема на разговор и общуващите се съобразяват с

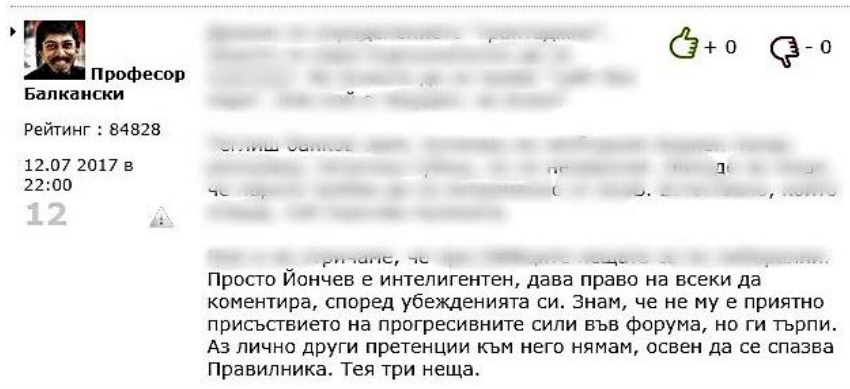
този факт. По този начин могат както да коментират отделни моменти от статията и да влизат в диалог помежду си, така и в определени случаи да отправят изказванията си към личности, присъстващи единствено с името си в (или под) статията, която се обсъжда. Затова говори и следващият пример, насочен към главния редактор⁹ на сайта (8).

(7) *outside*

• 06 юни 17

Започнете с това да направите неизгодно ползването на коли над 20 години.

Като съвет ви го давам. (dnevnik.bg; коментар по статия със заглавие „Държавата да направи вноса на стари коли неизгоден, предлага екоминистърът“)

Професор Балкански
Рейтинг : 84828
12.07 2017 в 22:00
12

Просто Йончев е интелигентен, дава право на всеки да коментира, според убежденията си. Знам, че не му е приятно присъствието на прогресивните сили във форума, но ги търпи. Аз лично други претенции към него нямам, освен да се спазва Правилника. Тея три неща.

(8) *offnews.bg*

Липсват примери, както и ясни критерии и при наблюдението, че „съществува елемент на задушевност в групата, споделяне на тайни“ (Костова, Добрева 2011: 282). Вероятно М. Костова и А. Добрева са проследили употребата на обръщения в посочения вид форум, но все пак остава отворен въпросът дали употребата на повече обръщения в даден форум не зависи както и от темата на разговор (ситуационен фактор), така и от характеристиките на участниците (пол и възраст например). Не е изключено употребата на повече обръщения и усещането за „задушевност в групата“ да се дължи на маниерниченето на участниците в общуването.

За илюстрация на казаното от нас може да послужи броят на употребените обръщения, като се сравнят еднакъв брой коментари по една и съща тема в два различни форума по съдържание (9, 10). Резултатите от сравнението са красноречиви – само 1 обръщение в т.нар. личностен форум и 13 обръщения в обществено-политически форум (информационен тип).

(9) *ELPIDA*

• 26.03 2017

Red, Oxi, стига с теС револУциш... [...]

Живот наш е много кратък! (offnews.bg)

(10) *Г-жа Рамацоти*

• 15 фев. 2017

weissbier, извинявай [...] Какви принципи, каква стара партия?! (bg-mamma.com)

Резултатите не са изненадващи, след като се потърси зависимостта на броя употреби от вида форум по съдържание и от технологичните възможности (фактори на медията) на различните видове форуми. В класическия тип форум връзката между отделни коментари (респективно и между общуващите) се осъществява лесно, тъй като има възможност за отговор най-често чрез цитиране. В информационния тип форум липсва възможността да се цитира част или цяло предходно изказване (както е в случая с offnews.bg). Поради тази причина пишещите в информационни форуми прилагат компенсационни механизми, като в случая това е използвано обръщение. Следователно употребата на обръщения, които по всяка вероятност са послужили на М. Костова и А. Добрева за извода, че в лично ориентираните форуми се „установяват лични връзки на приятелско ниво“, също е обусловена

⁹ Владимир Йончев е главен редактор на сайта Offnews.bg.

от съдържанието на форумите и от условията (в случая фактори на медията), предоставени на участниците в дискусиата.

Последното спорно твърдение за наречените от нас класически тип форуми е за отношението им към книжовната норма. Според М. Костова и А. Добрева „езиковите и стилистичните средства обикновено са в рамките на нормата“ (Костова, Добрева 2011: 282). Резултатите от предходно наше изследване (Коцев 2016) не потвърждават подобно становище, а показват точно обратното – по-близо до нормата са информационните форуми.

Езиков маркер Вид форум	Отклонение от нормата
Класически тип	69,57%
Информационен тип	17,39%

4. За форумите от информационен тип.

Спорните моменти в класификацията на М. Костова не се изчерпват само с отбелязването на особеностите на наречените от нея лично ориентиран форуми. Не по-малко дискуссионни са и характеристиките, присъщи на т.нар. обществено-политически форуми. Отличителните черти на този вид форум всъщност са признаците на първия вид, но с обратен знак. Така според авторите на класификацията в обществено-политическите форуми „целта не е постигане на разговор между участниците и споделяне на идеи между тях“ и „не се търси пряк отговор от адресата, неговото мнение или продължаване на диалога“ (Костова, Добрева 2011: 282). Както отбелязваме и по-горе, тези белези се дължат на съдържанието на форумите. В информационния тип форум (по нашата класификация) темата на обсъждане е предварително зададена от сайта под формата на новина (статия) и повечето коментари са насочени именно към съдържанието на обсъжданата новина. Появява се и второ опровержение на наблюденията на М. Костова, тъй като в този вид форуми също е възможно влизането в диалог за изясняване на спорен момент от новината. Това ясно проличава от следващия пример (11).

Анонимен

дзън

Единият магистър по право, а другия обикновен балкански айдук! За какво ли си говорят Б... и Ж... К...!

+ 39
- 10

Моля, влезте в профила си или се регистрирайте, за да участвате в разговора!

Анонимен

Anaheim

Отговорът е лесен - не си говорят. Защото единият не знае български, а другият не владее никакви други езици, освен донякъде български.

(11) clubz.com

Наблюдението на М. Костова и А. Добрева, че „обикновено прякото обръщение“ във форумите от информационен тип „е или за категорично потвърждаване на изказано мнение, или за неговото отхвърляне“ (Костова, Добрева 2011: 282) е непълно. Първо, то не отчита връзката между съдържанието на сайта (конкретна новина) и коментарите към нея. Второ, отношенията между общуващите са сведени само до взимане на отношение към „изказано“ мнение (тоест само до друг коментар).

Обособяването на форуми според съдържанието дава възможност да се проследи връзката между коментарите и особеностите на определена разновидност. Докато при класическия тип форуми отбелязаното отношение е по-слабо за сметка на взаимозависимостта между отделните изказвания¹⁰, в информационния тип форум връзката между статията (темата) и коментарите е много по-комплексна. Свързаността между темата и изказванията може да се осъществи чрез: 1) коментари или препратки, „осигуряващи допълнителна информация“ (12, 13, 14, 15), като по този начин се „разширяват, подкрепят или опровергават детайли от статията“ (Брунс 2010: 121); 2) коментари, съдържащи откъси (цитати) от статията (16) (Брунс 2010: 121), и 3) коментари, предлагащи друго гледище към проблема, засегнат в статията (17) (Брунс 2010: 121).

(12) *рамбо*

• 24.07 2017

Не мога да разбера защо се правите на луди. Големи разследвания, голямо нещо и накрая още се правите, че не знаете кой му е политическия гръб на тоя. Или ви е страх да го напишете? В други сайтове вече беше цитиран [...] (offnews.bg)

(13) *АЕЦ*

• 25.07 2017

<http://vratzanews.com/bg/naglost-grazhdani-snimaha-skandalno-chenge-na-razpivka-s-kriminogenen-kontingent-snimki/> (offnews.bg)

(14) *wayOff*

• 24.07 2017

точно това е един оздравителен процес. Ето това фраги ми сънародници е как раобит демокрацията. БРАВО на ОфНюз! (offnews.bg)

(15) *borislavus1*

• 07.05 2017

Анализът на Илиян Василев е повърхностен. (offnews.bg)

(16) *Izalina*

– 25.07 2017

“Говорителят на полицията във Враца [...] каза, че полицай Б., който разпространи видеото, не е бил свидетел на случката и че срещу него в момента тече дисциплинарна проверка по други случаи, които „нито пряко, нито косвено имат отношение по проверката“ по първия случай.”

Цитирам част от първата новина по случая, така че Офнюз в случая е достатъчно обективен. Очевидно Б. е устроен да привлича внимание, ама явно не го е доизмислил за себе си, пускайки видеото. (offnews.bg)

(17) *Професор Балкански*

• 27.06 2017

Просто прагът от 1000 лева (€500) за ограничение на разплащанията в брой е твърде нисък. При сегашните цени нормално би било да се въведе праг от примерно 10 000 лева (€5 000). (offnews.bg)

Що се отнася до употребата на обръщения (или други налични средства за адресиране на реплики) в информационните форуми, тяхната функция е свързваща¹¹ и произтича от спецификата на общуването във форуми. Както отбелязват П. Пехливанова и Ст. Буров общуването във форумите „има вид на продължаващ разговор между неограничен брой участници по дадена тема“, като се подчертава и голямото влияние на темата, която „поддържа постоянния контекст и свързаността на текстовете“ (Пехливанова, Буров 2010: 43).

¹⁰ Съществуват и технологични особености, поощряващи тази връзка. Вж. в изследването ни за връзката между език и технология (Коцев 2017).

¹¹ Според Кр. Уери честотата на употреба на средства за адресиране са необходимост при общуване на голям брой участници, „защото вниманието на адресата трябва да бъде възвръщано с всяко ново изказване“ (Уери 1996). Х. Бейс допълва, че използваните средства за адресиране напомнят за ролята на погледа при устен разговор, когато вниманието се насочва „или към точно определен участник, или към групата като цяло“ (Бейс 1998).

(18) Корени

• 07.05 2017

@DarthGnome, вероятно има. Там с десетилетия подбират и прибират интелигентни и кадърни хора. Просто не разполагат с нищо друго, а и се пак са командвани от политици (или обратното, което е друга тема) [...] (offnews.bg)

(19) Denis Rizanov

• 12.07 2017

*На **франциско** дете скролвал да му кажа, че и той не е “от никакво значение”!*

:) [...] (offnews.bg)

Едно от достойнствата в изследването на М. Костова и А. Добрева е наблюдението за начина, по който общуващите приемат информационния тип форум. Той е смятан за „възможност, шанс за изразяване на собствената позиция“ (Костова, Добрева 2011: 282). В по-късното си изследване М. Костова допълва, че „самите участници имат съзнанието за [...] огромната мощ, която им дава медията и участието им във форума“ и стига до правилния извод, че „единственото средство, с което разполагат, е езикът“ (Костова, Ленова-Димитрова 2016: 121). По-нататък статията продължава с богат емпиричен материал, ексцерпиран от авторите, доказващ високия дял на словотворчеството в информационния тип форум. Резултатите от предходно наше изследване потвърждават данните за голям процент оказионализми в тази разновидност на форумите, като съотношението спрямо количеството новоизмислени думи в класическия форум е почти 3:1 (21,74% в информационния тип и само 8,40% в класическия тип).

М. Костова обаче е пренебрегнала един важен факт, който оказва значително влияние точно върху словотворчеството. За разлика от класическия тип форум в информационния форум задължителен елемент е наличието на опция, даваща възможност за оценка на отделните изказвания. Това става чрез специален бутон (най-често бутон с вдигнат или свален палец или с плюсове и минуси). Освен това всеки потребител разполага с рейтинг, който се покачва (или снижава) в зависимост от реакциите към негови предходни изказвания. Тази особеност не може да бъде пренебрегната, защото вероятно тя оказва пряко влияние върху креативността на пишещите, стремящи се към по-висок рейтинг и така да се каже, до популярност. Възможни са и допълнителни технологични инструменти на интернет страницата, чрез които по-ясно се открояват коментарите с по-висока оценка. Това лесно може да се провери при справка с правилата за коментирание (20).

(20) „Освен да публикува, всеки потребител (вкл. нерегистрираните) има право и да оценява мненията на другите потребители. За да покаже отношението на аудиторията към изразеното мнение, системата ни автоматично променя визията на коментарите в зависимост от рейтинга им“ (offnews.bg)

Допълнителен стимул за словотворчеството са и други правила в информационните форуми, тъй като в определени случаи скриват коментари, нарушили правилника за коментирание (21, 22).

(21) Ако потребител натрупа рейтинг – 5 (повече от минус 5000 точки), коментарите му се скриват. Появява се надпис „Този коментар е скрит заради отрицателен рейтинг на потребителя. Ако все пак желаете да видите мнението му, натиснете тук“ (offnews.bg)

(22) стринка минка

Рейтинг: -7140

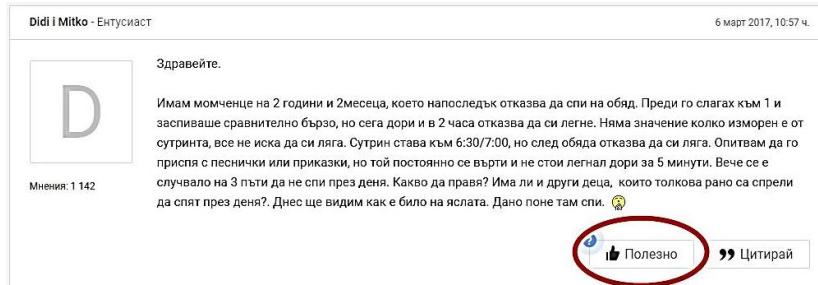
• 05.02 2017

Този коментар е скрит заради отрицателен рейтинг на потребителя. Ако все пак желаете да видите мнението му, натиснете тук (offnews.bg)

Изводи

Видовете форуми по съдържание споделят някои от същностните черти на асинхронния жанр, но примерите доказват, че в различните типове форуми съществува значително вариране по отношение на употребените езикови средства, като изборът се определя именно от съдържанието на интернет страницата, а не от комуникативната цел на изказването.

Когато говорим за параметри, оказващи влияние върху употребените езикови средства (езикови или технологични, фактори на медията и на ситуацията, тенденции), трябва да имаме предвид тяхната неустойчивост във времето. Напоследък се забелязва използването на опции, налични преди време само за форумите от информационен тип. Така например във форума на българските майки вече има бутон за съгласие, напомнящ бутоните за одобрение в информационните форуми (23).

(23) *bg-mamma.com*

И най-малката промяна в условията вероятно ще доведе до промяна или трансформация и на речта в интернет. Ето защо е много важно да се опишат езиковите средства, използвани по форумите, за да могат да се сравнят по-късно с езиковите средства, използвани в социалната мрежа. Вече е налице подобен преход (от форумите към социалните мрежи), тъй като някои интернет страници спират опцията за коментиране, като вместо това създават страници в социалната мрежа, където свободно може да се коментира (24).

(24) *Площад СЛАВЕЙКОВ*

• 26.01.2017

Драги читатели, от днес „Площад Славейков“ затваря своя форум за коментари. Занапред ще може да публикувате своите позиции в страниците на нашата медия във Фейсбук и в Твитър [...] (ploshtadslaveikov.com)

ЛИТЕРАТУРА

- Асмус 2005:** Н. Г. Асмус. *Лингвистическите особености виртуалното комуникативно пространство*. ЧГУ, 2005. // **Asmus 2005:** N. G. Asmus. *Lingvisticheskie osobennosti virtualnogo kommunikativnogo prostranstva*. ChGU, 2005.
- Барон 2008:** N. S. Baron. *Always On: Language in an Online world*. Oxford, 2008.
- Бартън, Лий 2013:** D. Barton, C. Lee. *Language Online. Investigating Digital Texts and Practices*. Routledge, 2013.
- Бейс 1998:** H. Bays. Framing and Face in Internet Exchanges: A socio-cognitive Approach. // *Linguistik Online*, 1(1).
- Бойд, Елисън 2007:** D. Boyd, N. B. Ellison. Social network sites: Definition, history, and scholarship. // *Journal of Computer-Mediated Communication* 13.1: article 11. <http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/boyd.ellison.html> <14.08.2017>.
- Брунс 2010:** A. Bruns. From Reader to Writer: Citizen Journalism as News Produsage. // *International Handbook of Internet Research*. Ed. by Naomi S. Baron, 2010.
- Буторина 1999:** Е. А. Буторина. *А поговорить? Интернет как лингвистический феномен*. // http://www.gramota.ru/biblio/magazines/gramota/net/28_50 <07.05.2012>. // **Butorina 1999:** E. A. Butorina. *A pogovority? Internet kak lingvisticheskiy fenomen*. // http://www.gramota.ru/biblio/magazines/gramota/net/28_50 <07.05.2012>.
- Власик, Косова 2014:** М. Я. Власик, О. А. Косова. *Форум как пространство интеракции для самопрезентации личности*. // <http://conf.uss.dvfu.ru/conferences/aktualnye-problemy-inojazychnogo-obrazov/section1/forum-kak-prostranstvo-interakcii-dlja-s.html> <09.06.2016>. // **Vlasik, Kosova 2014:** M. Ya. Vlasik, O. A. Kosova. *Forum kak prostranstvo interaktsii dlya samoprezentatsii lichnosti*. // <http://conf.uss.dvfu.ru/conferences/aktualnye-problemy-inojazychnogo-obrazov/section1/forum-kak-prostranstvo-interakcii-dlja-s.html> <09.06.2016>.
- Грозева-Минкова 2011:** М. Грозева-Минкова. *Езикът в интернет*. С., 2011. // Grozeva-Minkova 2011: M. Grozeva-Minkova. *Ezikat v internet*. S., 2011.

- Дерменджиева 2012:** Gr. Dermendzhieva. *Онлайн журналистика. Медиите в дигиталния свят*. С., 2012. // **Dermendzhieva 2012:** Gr. Dermendzhieva. *Onlayn zhurnalistika. Mediite v digitalniya svyat*. S., 2012.
- Дреснер, Херинг 2010:** E. Dresner, S. C. Herring, S. C. Herring, Emoticons and Illocutionary Force. // ella.slis.indiana.edu/~herring/Dresner_Herring.pdf <12.04.2014>.
- Иandroва 2011:** T. Indrova. *Spoken, Written and Computer-Mediated Communication: The Language of Online Discussion Forums*. // is.muni.cz <10.02.2016>.
- Йейтс 1996:** S. J. Yates. Oral and Written Linguistic Aspects of Computer-conferencing. // S. C. Herring (Ed.), *Computer-Mediated Communication: Linguistic, Social and Cross-cultural Perspectives*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins. с. 29–46.
- Кирова 2007:** Л. Кирова. Електронният форум като жанр на компютърно опосредстваната комуникация. // *Електронно списание LiterNet*, 29.06.2007, № 6 (91). // **Kirova 2007:** L. Kirova. Elektronniyat forum kato zhanr na kompyutarno oposredstvanata komunikatsiya. // *Elektronno spisanie LiterNet*, 29.06.2007, № 6 (91).
- Кирова 2008:** Л. Кирова. Българските виртуални общности. // Електронно списание LiterNet, 30.05.2008, № 5 (102). // **Kirova 2008:** L. Kirova. Balgarskite virtualni obshtnosti. // *Elektronno spisanie LiterNet*, 30.05.2008, № 5 (102).
- Кирова 2010:** Л. Кирова. *Езикът на BG инфо поколението*. С., 2010. // **Kirova 2010:** L. Kirova. *Ezikat na BG info pokolenieto*. S., 2010.
- Костова, Добрева 2011:** Костова, М., А. Добрева. Езикови средства за постигане на комуникативната цел в интернет-форум-изказването. // *Проф. д-р Върбан Ватов. 70 години. Юбилеен сборник*. VT, 2011, с. 281–286. // **Kostova, Dobрева 2011:** M. Kostova, A. Dobreva. Ezikovi sredstva za postigane na komunikativnata tsel v internet-forum-izkazvaneto. // *Prof. d-r Varban Vатов. 70 godini. Yubileen sbornik*. VT, 2011, s. 281–286.
- Костова, Ленова-Димитрова 2016:** М. Костова, Я. Ленова-Димитрова. Комуникативна цел и неоказионализми в интернетфорумно изказване. // *Проблеми на социолингвистиката XII. Езиковата ситуация – състояние и тенденции*. С, 2016, с. 121–126. // **Kostova, Lenova-Dimitrova 2016:** Kostova, M., Ya. Lenova-Dimitrova. Komunikativna tsel i neokazionalizmi v internetforumno izkazvane. // *Problemi na sotsiolingvistikata XII. Ezikovata situatsiya – sastoyanie i tendentsii*. S, 2016, s. 121–126.
- Коцев 2017:** Р. Коцев. Език vs технология (за взаимодействието и/или конкуренцията между езикови и технологични средства в писмената разговорна реч). // *Сборник, посветен на М. Димитрова*, под печат. // **Kotsev 2017:** Kotsev, R. Ezik vs tehnologiya (za vzaimodeystviето i/ili konkurentsiyata mezhdu ezikovi i tehnologichni sredstva v pismenata razgovorna rech). // *Sbornik, posveten na M. Dimitrova*, pod pechat.
- Наусън 2006:** Sc. Nowson. *The Language of Weblogs: A Study of Genre and Individual Differences*. 2006.
- Пехливанова, Буров 2010:** Пехливанова, П., Ст. Буров. Между писмената и устната комуникация (Наблюдения върху езика във форумите на интернет). // *Проблеми на устната комуникация*, кн. 8., VT, 2010, с. 41–51. // **Pehlivanova, Burov 2010:** Pehlivanova, P., St. Burov. Mezhdur pismenata i ustnata komunikatsiya (Nablyudeniya varhu ezika vav forumite na internet). // *Problemi na ustnata komunikatsiya*, кн. 8., VT, 2010, s. 41–51.
- Селютин 2008:** Селютин, А. А. Форум как жанр виртуалного общение. // www.lib.csu.ru/vch/110/020 <09.06.2016>. // **Selyutin 2008:** A. A. Selyutin. Forum kak zhanr virtualynogo obshtenie. // www.lib.csu.ru/vch/110/020 <09.06.2016>.
- Уери 1996:** С. С. Werry. Linguistic and Interactional Features of Internet Relay Chat. // S. C. Herring (Ed.), *Computer-Mediated Communication: Linguistic, Social and Crosscultural Perspectives*.
- Херинг 2004:** S. C. Herring, L. A. Scheidt, S. Bonus, E. Wright. Bridging the gap: A genre analysis of weblogs. // *Proceedings of the 37th Hawai'i International Conference on System Sciences (HICSS-37)*. Los Alamitos: IEEE Computer Society Press. <http://ella.slis.indiana.edu/~herring/herring.scheidt.2004.pdf>.
- Херинг 2005:** S. C. Herring. *Weblogs as a bridging genre*. // ella.slis.indiana.edu/~herring/itp.pdf <09.06.2016>.
- Херинг 2007:** S. C. Herring. *A Faceted Classification Scheme for Computer-Mediated Discourse*. // www.languageint-ternet.org/articles/2007/761, 12.08.2015.